

Особливості процедури банкрутства сільськогосподарського підприємства як окремої категорії суб'єктів підприємницької діяльності

Гусь Аліна Володимирівна

студентка економіко-правового факультету Національного

Університету "Одеська Юридична Академія" у м. Сімферополі

З початку становлення ринкових відносин в Україні на межі банкрутства знаходиться велика кількість підприємств, які були неспроможні своєчасно виконувати свої зовнішні та внутрішні зобов'язання перед кредиторами. У зв'язку з прийняттям закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [1] та «Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001 – 2004 років» [2] процес банкрутств зачепив і аграрний сектор, що сприяло появі низки невирішених питань у теорії і практиці організаційно-економічного механізму банкрутства підприємств.

Банкрутство окремих сільськогосподарських організацій має відмінні риси, обумовлені особливим характером їх діяльності, яка пов'язана з використанням земельних ділянок відповідного виробничого призначення, а також сезонним характером роботи на них:

1. У зв'язку з урахуванням часу на проведення сільськогосподарських робіт, переробку та реалізацію вирощеної продукції, санація підприємства може відбуватися в термін до 15 місяців, а за несприятливих умов - може бути продовжена на рік.

2. У разі продажу об'єктів нерухомості сільськогосподарського підприємства переважне право викупу належить сільськогосподарськими підприємствами та фермерськими господарствами, що розташовані в тій же місцевості.

Безпосередньо під час застосування адресного продажу виникають декотрі не врегульовані законом процедурні питання. Наприклад, подання декількох заяв на придбання тої самої одиниці майна сільгосппідприємства різними суб'єктами, або запропонування однакової ціни покупцем та пріоритетним суб'єктом.

3. Однією з задач процедури розподілу майна боржника є аналіз його фінансового становища, під час проведення якого слід враховувати деякі чинники: сезонність сільськогосподарського виробництва; види вирощуваної продукції та вплив природно-кліматичних факторів на процес їх вирощування; можливість отримання прибутку після закінчення сільськогосподарських робіт; вирощування сільськогосподарської продукції; наявність виправного обладнання та трудових ресурсів [3, 190];

4. Неможливість погашення заборгованості за рахунок земель, які були придбані сільськогосподарськими підприємствами у колективну власність з наступним їх паюванням.

Звернення стягнення на земельну ділянку на вимогу кредитора розглядається в Земельному Кодексі України як одна з підстав припинення права власності на земельну ділянку (ст. 140). Разом з тим, в ньому нічого не говориться про можливість задоволення вимог кредиторів за рахунок земель, які були передані у власність недержавним сільгосппідприємствам.

Указом Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки» [6] у ст. 1 п. а передбачено, що право громадян на отримання земельної частки (паю) в натурі зі складу земель колективної власності не може бути обмежене рішенням суду про задоволення вимог кредиторів за рахунок земель сільгосппідприємства. Подібна норма закріплена в п. 16 Перехідних положень Земельного Кодексу. При цьому будь-яких підстав відмови у реалізації права на земельну частку (пай) суб'єктам такого права законодавством не передбачено.

Підводячи підсумки, можна зазначити, що положення процедури визнання неспроможності сільськогосподарського підприємства значно поліпилися з внесенням змін до закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Проте в теорії є низка не вирішених питань. Зокрема, в недостатній мірі опрацьований механізм погашення заборгованості сільськогосподарського підприємства за рахунок належних йому земель, законодавчо не закріплений механізм проведення адресного продажу нерухомого майна підприємства. Все це вимагає подальшого дослідження науково-теоретичних основ формування системи банкрутства аграрних підприємств та розробки основних напрямків виходу їх зі стану банкрутства.

Література:

1. Закон України від 14 травня 1992 р. «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 31. - Ст. 440.
2. Закон України від 18 січня 2001 р. «Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001 – 2004 років» // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 11. - Ст. 52.
3. Поляков Б. М. ЗУ «О восстановлении платежеспособности должника или признании его банкротом»: Научно-практический комментарий / Под общей редакцией Д. Н. Притыки. - К.: Концерн «Издательский Дом «In Jure», 2003. - 272 с.
4. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки» від 03 грудня 1999 р. № 1529/99